

Bram Van Meervelde | Klein Antwerpen - Harmonie

tekst: Nadia Bijl

Kunstenaar Bram Van Meervelde creëert verschillende werken langs straten, pleinen en in het park. Bewoners van Klein Antwerpen - Harmonie nodigden de kunstenaar uit om kunst te maken voor hun buurt in het kader van EXPO 2018.

De werkmethode van Bram Van Meervelde (Antwerpen, °1991) gaat als volgt: eerst legt hij talrijke losse ideeën of woordspelingen, spontaan ingegeven door associaties of zijn directe omgeving, vast in schetsen. Deze projectvoorstellen lijken evenwaardig tot hij er een tijd heeft laten overheen gaan, onderzocht heeft welke projecten technisch überhaupt realiseerbaar zijn, inhoudelijk misschien sterker zijn of gewoon in een bepaalde context juister aanvoelen. Soms werkt Bram Van Meervelde deze ideeën verder uit tot maquettes. Deze gedetailleerd uitgewerkte maquettes ziet de kunstenaar niet als autonome kunstwerken, ze dienen als tussenstap om uiteindelijk tot een uitwerking van een sculptuur te komen, die steeds op schaal 1:1 uitgevoerd wordt.

Niet alleen de inhoud van zijn werk, ook zijn werkmethode zelf is speels. Dit neemt niet weg dat Van Meervelde als kunstenaar uitgesproken maatschappelijk geëngageerd is. Regels in het algemeen – of het nu die in de kunst of die in het verkeer zijn – provoceren de kunstenaar om er op de een of ander manier tegenin te gaan of om op “clandestiene” wijze met deze regels de spot te drijven. Als kunstenaar neemt hij een anarchistische houding aan, een houding die zijn oeuvre een vrijmoedige uitstraling geeft. Middels overdrijving en persiflage formuleert de kunstenaar een plastisch artistiek antwoord op de actualiteit. Van Meervelde vindt het overgrote deel van zijn materie op straat. Wat hij toont heeft hij vaak slechts minimaal aangepast. De essentie is al in de realiteit aanwezig, de kunstenaar hoeft er slechts het stof van af te blazen om ze zichtbaar te maken.

Het project van Bram Van Meervelde voor EXPO 2018 bestaat uit vier onderdelen op vijf verschillende locaties in de Harmoniewijk en Klein Antwerpen waar ze gedurende een jaar te zien zullen zijn. Dit is een uitgelezen kans voor de kunstenaar om zijn kenmerkende manier van werken toe te passen in de openbare ruimte.

MUURKE STAMP | Koning Albertpark

Op het uiterste punt van het driehoekvormige Koning Albertpark plaatst de kunstenaar een voetbalgoal. De opening van deze goal is dicht gemetseld met bakstenen. Zo ontstaat in plaats van een opening, een blinde muur. Op die manier wordt de goal als vangnet voor de bal onbruikbaar, maar juist door dit obstakel, krijgt hij een nieuwe betekenis en functie. Van Meervelde schildert een zwarte rechthoek op de bakstenen, zoals spelende kinderen dat op straat of op een speelplein doen voor ze aan hun spel beginnen. Hoewel de goal van Bram Van Meervelde niet meer op de klassieke manier bruikbaar is, blijft hij een object dat aanzet tot spel. De kinderen in het park kunnen hun bal tegen de sculptuur mikken, en hij zal terugkaatsen. De kunstenaar geeft de sculptuur dan ook de toepasselijke titel “Muurke Stamp”.

De absurditeit van de sculptuur verdwijnt en de contradictie heft zichzelf op. Het kunstwerk doorbreekt de vanzelfsprekendheid van het bekende voorwerp, maar stimuleert daardoor des te meer onze fantasie. De jongeren kunnen ze gebruiken als klimmuur, er hun fiets tegen plaatsen en wie weet wat ze in de loop van de tijd nog allemaal als functies zullen verzinnen.

VANGRAILS | Harmoniepark

De tweede ingreep van Van Meervelde is een eind verderop te vinden in het Harmoniepark. “Vangrails” is een omheining, die aan weerszijden van het wandelpad dat recht door het park loopt, is geplaatst. De sculptuur bestaat letterlijk uit vangrails, die we langs autosnelwegen vinden, een infrastructuur die in een park niets te zoeken heeft. Met deze afbakeningen versterkt Van Meervelde de tweedeling in het park die al door het wandelpad aanwezig is en wekt daarmee wrevel op bij de parkbezoekers. We kunnen hier spreken van een displacement in de openbare ruimte. Een vanzelfsprekendheid wordt een *error* in de waarneming. Maar spelende kinderen klimmen eroverheen. Tegelijkertijd richt de kunstenaar ook onze aandacht op de esthetische waarde van dit banale voorwerp en doet ons vaststellen dat een triviaal infrastructuurelement geplaatst in een stuk park een subtiele uitstraling kan hebben en opgaat in het landschap. Of refereert de kunstenaar op humoristische wijze veeleer aan de toenemende verstedelijking en het laatste groen dat ons nog rest in de stad?

MOLSHOPEN | rondpunt Belgiëlei - Charlottalei

Het derde werk met de titel “Molshopen” bestaat uit vijftientig molshopen uit kunst- en ijzerstof. Van Meervelde plaatst deze hopen op het rondpunt van de Belgiëlei, ter hoogte van de Charlottalei. De kunstenaar roept de illusie op dat hier mollen wonen en aan het werk zijn onder het keurige gras- en bloemperk van het rondpunt. De inwoners van de hoge flatgebouwen die de rotonde omringen zijn hiervan de bevoorrechte getuigen. Misschien zelf tot ergernis van sommigen. Hoe zijn deze mollen hier geraakt en waarom willen deze dieren leven tussen het drukke verkeer en de bulderende tram? Van Meervelde maakt hier opnieuw gebruik van displacement. Ook verwijst de ingreep naar de huidige situatie in de stad, die één grote bouwwerf is, waar graafmachines alles eindeloos ondersteboven blijven woelen. Het project alludeert eveneens op de metrolijnen van de stad. De tramlijn gaat op dit punt van de Belgiëlei de ondergrond in. De kunstenaar brengt dit gegeven in verband met het netwerk van ondergrondse tunnels die mollen graven. Er is ondergronds van alles gaande dat de stadsbewoner niet meteen waarneemt.

SPADE VAN ARTHUR | verschillende locaties

Op verschillende plekken in de buurt plaatst Bram Van Meervelde zijn sculptuur “Spade van Arthur”, onder meer in het plantsoen op de Constantia Teichmannplaats. Niet alleen de mollen zijn aan het werk maar de mens heeft ook grootse plannen. De voorbijganger ziet op deze locaties een spade die in de grond steekt. Dit eenzame voorwerp lijkt achtergelaten te zijn door iemand die van plan was geweest – of dat nog steeds is – om in het rond te gaan spitten. De twee spaden zijn echter in de ondergrond verankerd met beton en dus onbeweeglijk vastgezet. De titel van het werk verwijst naar het zwaard van Arthur (Excalibur) in de Arthur-verhalen. Hier gaat het echter om de spade van bijvoorbeeld een medewerker van de groendienst van de stad, die met dit werk meteen een monument krijgt.

Bram Van Meervelde zoekt in deze vier projecten de confrontatie op. De readymades of de door hem gesculpteerde molshopen roepen een zekere verwachting en een bevreemdend gevoel op bij de voorbijganger. Hij laat ons bovenal stilstaan bij vanzelfsprekendheden uit onze woonomgeving. De stedeling wordt even op het verkeerde been gezet en op speelse wijze geconfronteerd met maatschappelijk actuele thema's.

EXPO 2018 is een initiatief van het district Antwerpen en de bewoners in samenwerking met het Middelheimmuseum, Sint Lucas Antwerpen en deze partners: AIR, BRDG, Cel Crabeels, Deviations, LLS 327, De Veerman, NDVR en Studio Start. Dit project kadert mee in ‘Antwerpen Barok 2018. Rubens inspireert’, het culturele stadsfestival dat historische barok in dialoog brengt met hedendaagse kunst.